

sen og for vort Opdragelsesvæsen, en Op-gave, som hidtil har været forsømt i sør-gelig Grad. For vort Land og særlig for vor Ungdom er det her foreliggende Spørgsmaal et af de betydeligste i Øje-blikket.

Der var i den ærede Ordførers Tale en lille Fejl med Hensyn til vort Lands Stilling i denne Sag i Forhold til andre Lande, som jeg vil rette. Den ærede Ord-fører fremførte ud fra den Beretning, som er afgivet af Kultusministeriet i 1913, hvor lavt Danmark i Forhold til andre Lande staar med Hensyn til Ungdomsskolen, og det er rigtig, men de Lande, som det ærede Medlem nævnede skulde staa højere end Danmark, var ikke de rigtige, idet en Del af dem staar lavere end Danmark. Den i 1913 afgivne Beretning er allerede noget forældet, og der er en vis Mulighed for, at hvis denne Art Undersøgelser blev gjort i dette Øjeblik, vilde de vise, at Forholdet i de forskellige Lande har ændret sig noget, navnlig i vore Nabolande, Sve-rige og Norge, hvor der vistnok netop siden 1913 er gjort ikke saa lidt for denne Sag.

Den nævnte Beretning omfatter altsaa alt 13 Lande, i hvilke man har under-søgt Forholdet med Hensyn til Ungdoms-skoleundervisning. De 12 Lande ligger i Europa, det 13de er de nordamerikanske Fristater. Blandt disse 13 Lande ind-tager Danmark den 9de Plads, og 8 Lande staar altsaa over Danmark med Hensyn til Procenten af de unge mellem 14 og 18 Aar, der bliver undervist i en eller anden Skole. Men af de Lande, som det ærede Medlem nævnede som staaende over Dan-mark — Svejts, Sverige, Norge, Nord-amerika og England — staar efter denne statistiske Opgørelse vel Svejts og Eng-land højere, men Nordamerika, Sverige og Norge en Del under Danmark. Det Land, der staar højest, er Bayern, som det ærede Medlem nævnede. Bayern staar med et Procenttal for underviste mellem 14 og 18 Aar med 69,99, altsaa tæt ved 70 pCt. Saa daler Tallene ned til Nr. 9 i Rækken, Danmark, der kun har 22,02 pCt. Men under Danmark kommer altsaa Amerika med 19,63, Sverige med 7,21 og Norge med 6,39. Altsaa stod vore to Nabolande den Gang meget lavt i saa Henseende. Der er imidlertid der, som sagt, i de sid-ste Aar gjort et stort Arbejde, og der er en Mulighed for, at en Statistik opgjort nu vilde vise et noget andet Resultat. Selv om det er forkerte Lande, den ærede Ord-fører har nævnt, er det lige rigtig, at den

Plads, Danmark her indtager, er et sørge-ligt Resultat i et Land, der med Hensyn til de unges Undervisning gerne vilde være et Foregangsland, og som ogsaa med den Ordning, vi fik i 1814, har været et Land, der i denne Henseende har været vidt fremskredent.

Jeg maa endvidere gøre en almindelig Bemærkning. Denne Sag om Ungdoms-skolen har ofte været debatteret ikke alene ude omkring i Landet, hvor der har været agiteret for at faa Sagen gennemført, men ogsaa paa saadanne Steder, hvor pæda-gogisk kyndige Folk var til Stede. Der har blandt disse Folk undertiden været fremført en Tanke, som jeg tror, man skal lægge Mærke til, fordi den vistnok har noget paa sig, og det er den, at det maa-ske ikke er helt korrekt, naar man vil iværksætte en Undervisning for de unge fra Tiden, da de forlader Skolen, til det 18de Aar, da at tage dem med til en saa-dan Undervisning eller en saadan Skole-gang, umiddelbart efter at de er gaaet ud af Børneskolen. Begrundelsen er, at det undertiden, naar de unge forlader Skolen, kan staa for dem, som om de dermed slap ud af et Fangenskab, i hvert Fald af en Tvang, som de har været underkastede. Det be-høver ikke at være Skolens Skyld, hvad det undertiden er, fordi den ikke har for-staaet at interessere Børnene for Under-visningen eller at gøre dem glade ved Skolen — Skylden kan dog her ogsaa ligge i daarlige Forhold i Hjemmene —, men ogsaa i en god Skole kan saadanne Børn have Følelsen af, at nu skal de ved Skole-gangens Ophør ud til noget nyt, ud at tage fat paa den Gerning, som skal være deres Livsstilling. Det er som et nyt Liv, der begynder, og derfor føler de Trang til at være fri for Skolen. Disse Pædagoger har da den Tankegang, om man ikke hel-lere skulde lade Børnene ligesom sunde sig lidt i den Stilling, de er kommet ud i, hvad enten de er kommet i Lære eller til Landbruget eller, hvad de nu er kommet ind i, saa at man holdt op med Under-visningen et halvt eller et helt Aar og saa først begyndte den nye Skoleundervisning fra det 15de til det 18de Aar eller fra 14 $\frac{1}{2}$ Aar og videre. Jeg er ikke selv saa meget Skolemand, at jeg tør afgøre, hvor-vidt dette er rigtig, men det har været ret indsigtfulde Skolemænd, der har ud-talt sig, saaledes, og Tanken er i alt Fald af den Art, at den bør overvejes, og jeg fremsætter den her, for, hvis eventuelt et Lovforslag i Lighed med dette eller dette Lovforslag skulde blive gennemført, den